

Dokument s plenarne sjednice

A9-0024/2024

23.2.2024

IZVJEŠĆE

o provedbi Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između EU-a i
Južnoafričke razvojne zajednice (SADC)
(2023/2065(INI))

Odbor za međunarodnu trgovinu

Izvjestitelj: Joachim Schuster

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...	3
PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE	8
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	9
MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ	23
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	30
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	31

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Od potpisivanja Sporazuma o gospodarskom partnerstvu (SGP) između EU-a i SADC-a odbor INTA i Europski parlament poduzeli su sljedeće aktivnosti:

- pet sastanaka promatračke skupine,
- odbor INTA obavio je dva službena putovanja radi praćenja provedbe SGP-a između EU-a i SADC-a, oba u Južnu Afriku.

Izaslanstvo od sedam članova odbora INTA otputovalo je od 29. do 31. listopada 2018. u Pretoriju kako bi sudjelovalo na zajedničkoj parlamentarnoj sjednici EU-a i Južne Afrike, ali je također posjetilo Johannesburg i Cape Town kako bi bolje procijenilo provedbu SGP-a između EU-a i SADC-a te bilateralne trgovinske i ulagačke odnose između EU-a i Južne Afrike.

Tijekom drugog službenog putovanja u Južnu Afriku od 3. do 7. travnja 2023. sedam članova odbora INTA posjetilo je Pretoriju, Johannesburg i Cape Town kako bi raspravljali o provedbi SGP-a između EU-a i SADC-a.

Od potpisivanja SGP-a između EU-a i SADC-a izaslanstvo za odnose s Južnom Afrikom održalo je ukupno 26 međuparlamentarnih sastanaka na kojima se raspravljalo o provedbi SGP-u između EU-a i SADC-a.

Pregled Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između EU-a i SADC-a

Sporazum o gospodarskom partnerstvu (SGP) između EU-a i Južnoafričke razvojne zajednice (SADC) sklopljen je 10. lipnja 2016. između EU-a i šest južnoafričkih zemalja. Te zemlje su Bocvana, Lesoto, Mozambik, Namibija, Južna Afrika i Esvatini. Primjenjuje se privremeno od 10. listopada 2016. jer nisu sve države EU-a ratificirale SGP. Mozambik ga privremeno primjenjuje od 4. veljače 2018., a Angola, članica regije SADC-a, također je sudjelovala u pregovorima o SGP-u između EU-a i SADC-a. Međutim, ta zemlja 2015. nije potpisala SGP. Umjesto toga, stranke su se dogovorile da će uključiti posebnu klauzulu o pristupanju Angole SGP-u.

Taj je sporazum važan kao prvi sporazum o gospodarskom partnerstvu između EU-a i jedne afričke regije. On je i prvi potpuno operativan regionalni sporazum o gospodarskom partnerstvu u Africi, prema kojem svi partneri provode smanjenja carina navedena u sporazumu.

Skupina zemalja SADC SGP-a ne sastoji se od cijelog bloka SADC-a, već od članica Južnoafričke carinske unije (SACU) i Mozambika, uz mogućnost pridruživanja Angole u budućnosti. Regionalna ekomska zajednica SADC-a obuhvaća 16 država članica i usredotočena je na postizanje gospodarskog razvoja, mira, sigurnosti, ublažavanje siromaštva i poboljšanje životnog standarda za stanovnike Južne Afrike regionalnom integracijom. Ti se ciljevi temelje na demokratskim načelima i održivom razvoju, kako je utvrđeno u Ugovoru o SADC-u potписанom 1992. Šest drugih članica SADC-a pregovaralo je o sporazumima o gospodarskom partnerstvu s EU-om u sklopu drugih regionalnih skupina u Africi.

Pregovori o Sporazumu o gospodarskom partnerstvu započeli su 2004. i bili su popraćeni kritikama da bi uspostava okvira za slobodnu trgovinu robom među zemljama s različitim razinama razvoja i pregovaračke moći mogla narušiti lokalne proizvodne sustave, smanjiti državne prihode i biti u suprotnosti s ciljem regionalne integracije.

SGP između EU-a i SADC-a temelji se na načelima Sporazuma iz Cotonoua, a cilj mu je smanjiti siromaštvo trgovinskim partnerstvom, promicati regionalnu integraciju, gospodarsku suradnju i dobro upravljanje. Uključuje pravila o trgovini robom, s asimetričnim pristupom koji pogoduje državama SADC SGP-a. Osjetljivi proizvodi mogu se izuzeti od potpune liberalizacije, a radi zaštite domaće proizvodnje i novih industrija mogu se primijeniti zaštitne mjere. Južnoafrička carinska unija (SACU) osigurava bescarinski i beskvotni tretman za 84,9 % proizvoda koji se izvoze iz EU-a u tu regiju. Dodatnih 12,9 % izvoza iz EU-a uživa djelomičnu liberalizaciju, uključujući snižene carine ili carinske kvote.

EU nudi neposredan bescarinski i beskvotni pristup robi iz Bocvane, Lesota, Mozambika, Namibije i Esvatinija i povlašteni pristup za 98,7 % robe iz Južne Afrike. Zauzvrat su se države SADC SGP-a dogovorile o postupnoj liberalizaciji carina tijekom razdoblja od najviše 10 godina. Uspostavljene su posebne zaštitne mjere i mjere za zaštitu osjetljivih proizvoda od potpune liberalizacije. Države SADC SGP-a ovlaštene su za povećanje carina ili uvođenje kvota na uvoz iz EU-a, posebno u slučajevima kada taj uvoz narušava ili predstavlja znatnu prijetnju određenom gospodarskom sektoru ili domaćoj industriji.

Sporazum je prvenstveno usmjeren na trgovinu robom i ne bavi se trgovinom uslugama, ulaganjima ili drugim pitanjima kao što su prava intelektualnog vlasništva, tržišno natjecanje i javna nabava. Međutim, postoji odredba koja se odnosi na buduće pregovore o sporazumima o tim pitanjima. SGP između EU-a i SADC-a sadržava i poglavje o trgovini i održivom razvoju koje obuhvaća socijalne, gospodarske i okolišne aspekte. Osim toga, uključuje poglavje o područjima suradnje u kojem se definiraju prioriteti kao što su povećanje konkurentnosti i uklanjanje ograničenja na strani ponude.

U okviru poglavlja o trgovini i održivom razvoju obje strane ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju međunarodne trgovine na način kojim se doprinosi cilju održivog razvoja (s njegovim stupovima gospodarskog razvoja, društvenog razvoja i zaštite okoliša). Nadalje, ovo poglavje sadržava odredbe o multilateralnim standardima i sporazumima u području okoliša i rada. Važno je napomenuti da odredbe koje se odnose na međunarodne obveze u području rada i okoliša nisu obuhvaćene mehanizmom za rješavanje sporova. Umjesto toga, one podliježu samo savjetovanjima koja provodi Odbor za trgovinu i razvoj (TDC), koji je osnovan na temelju SGP-a i sastoji se od visokih dužnosnika objiju strana.

Pristupanje Angole

Angola, koja je trenutačno svrstana u skupinu najslabije razvijenih zemalja i sudjeluje u općem sustavu povlastica EU-a (OSP), uživa povlašteni tretman. Obuhvaćena je programom „Sve osim oružja“ (engl. „Everything but arms“ – EBA), kojim se ukidaju carine i kvote za sav uvoz robe iz najslabije razvijenih zemalja koja ulazi u EU. Međutim, budući da će Angola uskoro prerasti svoj status najmanje razvijene zemlje u veljači 2024., izgubit će povlašteni pristup tržištu EU-a u okviru programa EBA. Kako bi zadržala neograničen pristup tržištu EU-a, Angola je u veljači 2020. podnijela službeni zahtjev za pristupanje SGP-u između EU-a

i SADC-a. Zajedničko vijeće je zatim u srpnju 2022. odobrilo zahtjev Angole za pokretanje pristupnih pregovora.

Zajedničko izvješće o praćenju i postupak preispitivanja SGP-a

EU i SADC trenutačno pripremaju zajedničko izvješće o praćenju SGP-a između EU-a i SADC-a.

Postupak je započeo nakon što je na 7. sastanku Odbora za trgovinu i razvoj (TDC) u veljači 2021. zajednički dogovoren konačni popis pokazatelja praćenja. Nakon toga, upitnik koji se temelji na tim pokazateljima podijeljen je među svim kontaktnim točkama država SADC SGP-a kako bi usmjerio njihove napore pri sakupljanju podataka za pokazatelje praćenja. Međutim, unatoč različitim internim rokovima koje je odredilo Tajništvo SADC-a i raspravama o tom pitanju na tehničkim sastancima, države SADC SGP-a nisu dale nikakav doprinos.

Kao odgovor na to, na 8. sastanku Odbora za trgovinu i razvoj (TDC) imenovani su koordinatori za praćenje koji predstavljaju i Komisiju i Odjel za SGP Tajništva SADC-a kako bi radili na nacrtu zajedničkog izvješća s pomoću izvora podataka EU-a i međunarodnih izvora podataka. To je učinjeno dok su se čekali nacionalni podaci država SADC SGP-a. Tajništvo SADC-a tek je u listopadu 2022. jedino od Namibije primilo ograničenu količinu podataka, dok od drugih država SADC SGP-a nije dobila nikakve informacije.

Nakon toga koordinatori za praćenje predložili su na 9. sastanku Odbora za trgovinu i razvoj (TDC) da se nacrt zajedničkog izvješća, sastavljen uglavnom od izvora podataka EU-a i međunarodnih izvora podataka, proslijedi svim strankama na očitovanje. To je učinjeno početkom prosinca 2022., a od država SADC-a potpisnica SGP-a očekivalo se da će svoje primjedbe dostaviti do kraja veljače 2023.

Europska komisija pokrenula je sveobuhvatnu *ex post* evaluaciju SGP-a između EU-a i SADC-a, u skladu sa svojom obvezom na temelju klauzule o reviziji. Komisija je 15. svibnja 2023. objavila nacrt početnog izvješća za tu evaluaciju, a 21. lipnja 2023. završno početno izvješće u kojem su navedeni njegovi ciljevi, područje primjene i metodološki pristup. Komisija je angažirala konzorcij pod vodstvom poduzeća BKP Economic Advisors GmbH/SQ Consult B.V za pripremu vanjske evaluacijske studije. Vanjska evaluacijska studija poduprijet će evaluaciju sporazuma koju provodi Europska komisija te će poslužiti kao temelj za zajedničko preispitivanje SGP-a koje provode njegove stranke. Dovršetak evaluacijske studije planira se do travnja 2024. Cilj je *ex post* evaluacije procijeniti jesu li SGP-om ostvareni očekivani rezultati i ima li prostora za poboljšanje funkciranja SGP-a, što bi moglo biti osnova za preporuke o politikama. Evaluacijom će se obuhvatiti cijelo razdoblje provedbe Sporazuma od početka privremene primjene 2016., odnosno 2018. (za Mozambik) do sada, uspoređujući ga, gdje je to prikladno, s petogodišnjim razdobljem prije potpisivanja Sporazuma (tj. počevši od 2011.). Komisija ističe da će, s obzirom na zemljopisno područje primjene, evaluacija prvenstveno obuhvaćati stranke sporazuma, „iako će biti obuhvaćeni i neki globalni učinci (npr. klimatske promjene)“.

Države SADC SGP-a protive se zajedničkom sudjelovanju nedržavnih aktera u praćenju SGP-a. EU je predložio da se organizira zajednička konferencija između SADC-a na petu

obljetnicu SGP-a, ali SADC nije prihvatio tu ponudu. Umjesto toga, bila je predviđena trgovinska konferencija na kojoj su sudjelovali predstavnici poduzeća.

Promjenjivi geopolitički kontekst

Nekoliko geopolitičkih i geoekonomskih čimbenika utječe na kontekst u kojem se provodi SGP između EU-a i SADC-a, uključujući posljedice agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine. Pandemija bolesti COVID-19, proširenje skupine BRICS i Brexit dodatno su ukazali na potrebu za drugačijim pristupom odnosima s državama SADC SGP-a. Na sastanku u okviru dijaloga s civilnim društvom o evaluaciji SGP-a između EU-a i SADC-a održanog 31. svibnja 2023. Komisijina Glavna uprava za trgovinu naglasila je da strateški izazovi kao što su rat u Ukrajini, sve veća uloga Kine u Africi ili potreba EU-a za pristupom kritičnim sirovinama zahtijevaju nastavak bliskih trgovinskih odnosa između EU-a i Južne Afrike.

Trgovina između EU-a i SADC-a u usporedbi s drugim ključnim trgovinskim partnerima

U usporedbi s Kinom, SAD-om, Ujedinjenom Kraljevinom, Indijom, Brazilom i Rusijom, EU je najveći trgovinski partner zemalja iz regije SADC SGP-a, uz rastući trgovinski trend od potpisivanja SGP-a. Samo je Kina uspjela slijediti taj trend, ali i dalje je na drugom mjestu od 2016. do 2022. Sjedinjene Američke Države i Indija slijede na nižim razinama. EU uspijeva biti najvažniji partner u trgovini robom (među prethodno navedenim partnerima) za tri države SADC SGP-a s najvećim gospodarstvima – Južnu Afriku, koja je daleko najveće gospodarstvo, Mozambik i Namibiju. Glavni izvoz SADC-a u EU, uz iznimku Južne Afrike, čine neprerađeni poljoprivredni proizvodi i sirovine. Također treba napomenuti da, osim Južne Afrike, sve druge države SADC SGP-a prvenstveno trguju s Južnom Afrikom i drugim državama na afričkom kontinentu, čime se naglašava cilj regionalne integracije.

EU je 2021. bio najveći trgovinski partner Južne Afrike i ima udio od 22 % u ukupnoj trgovini te zemlje. Izvoz Južne Afrike u EU bio je raznolik i uključivao poljoprivredno-prehrambene proizvode, vozila, kemikalije i strojeve, što je činilo 54 % njezina izvoza u EU. Tržište EU-a posebno je korisno za poljoprivredni sektor. Kapital i roba s višom dodanom vrijednošću čine veći udio izvoza Južne Afrike u EU u usporedbi s ostatkom svijeta.

EU-27 također je najvažniji među odabranim partnerima u trgovini robom s Mozambikom. Međutim, trgovina robom Mozambika s Kinom od 2016. više se nego utrostručila s 0,5 milijardi EUR na 1,6 milijardi EUR 2022. godine. Isto tako, trgovina robom između Mozambika i Indije više se nego udvostručila te se povećala s 0,9 milijardi EUR 2016. na 2,2 milijarde EUR 2022. godine. Za usporedbu, povećanje trgovine robom između EU-a i Mozambika nije toliko impresivno, s 1,7 milijardi EUR (2016.) na 2,6 milijardi EUR (2022.).

Trgovinska aktivnost Namibije dosegnula je 16 milijardi EUR 2022., što je povećanje za trećinu od potpisivanja SGP-a 2016. godine. Trgovina s EU-om gotovo se udvostručila s 1,1 milijarde EUR na 2 milijarde EUR. Iznenadjuće, trgovina Namibije s Kinom povećala se gotovo devet puta, s 0,3 milijarde EUR na 2,6 milijardi EUR, što je više od trgovine između EU-a i Namibije. S druge strane, Sjedinjene Američke Države s 0,6 milijardi EUR i Indija s 0,4 milijarde EUR znatno zaostaju.

Trgovina između EU-a i Bocvane ostala je stabilna unatoč manjim poremećajima 2020. zbog

pandemije, koji su uklonjeni 2022. godine. Za razliku od drugih država SADC SGP-a, Kina se morala pomučiti kako bi uspostavila snažnu prisutnost u Bocvani. Međutim, trgovina između Kine i Bocvane učetverostručila se s 0,1 na 0,4 milijarde EUR u razdoblju od 2016. do 2022., dok se trgovina između EU-a i Bocvane smanjila s 2,6 na 1,8 milijardi EUR od 2021. do 2022.

Među partnerskim zemljama SADC SGP-a Esvatini i Lesoto imaju relativno male trgovinske kapacitete. Trgovina Esvatinija dosegnula je 2022. 4,3 milijarde EUR (porast u odnosu na 2,9 milijardi EUR 2016.), a glavni trgovinski partner 2022. bila je Kina s 0,3 milijarde EUR. Trgovina između EU-a i Esvatinija od 2016. fluktuirala je između 0,1 i 0,2 milijarde EUR. Trgovina Lesota s EU-om znatno se povećala te je 2022. dosegnula 0,3 milijarde EUR, dok je njegova trgovina s Kinom ostala na 0,1 milijardu EUR. Trgovina s drugim partnerima kao što su SAD, Brazil, Rusija i Ujedinjena Kraljevina bila je minimalna. Trgovina Indije s Lesotom tek je 2020. dosegnula 0,1 milijardu EUR.

**PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE**

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku izvjestitelj izjavljuje da je tijekom pripreme izvješća, prije njegova usvajanja u odboru, primio informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba
Representative United Nations Development Programme, Botswana
Representative World Bank, Botswana
Representative of the Botswana Ministry of Investment, Trade and Industry
SATUCC, BFTU and Bocongo (SADC-Council of NGOs), Botswana
Botswana Centre for Human Rights
German Ambassador to Botswana
Friedrich-Ebert-Stiftung, Botswana Office
Deutsche Gesellschaft für internationale Zusammenarbeit (GiZ), Representatives of Botswana and Germany
Representatives of the Embassy of Botswana to the EU
Head of Unit Department Africa, German Ministry for Development and Cooperation (BMZ)
Ambassador of Namibia to the EU
Representatives of the Embassy of Mozambique to the EU
Representatives of the Embassy of Lesotho to the EU
Representatives of the Embassy of Eswatini to the EU
Representatives EU Delegation Namibia
hanseWasser Bremen GmbH
Representatives of City Council of Windhoek, Namibia,
Representatives of the Senate of Bremen, Germany
Representatives of Trade Union Congress of Namibia (TUCNA)
Friedrich-Ebert-Stiftung, Namibia Office
Institute for Economic Justice, South Africa
Ambassador of the EU to South Africa
Trade Representatives, EU Delegation South Africa
German Ambassador to South Africa
German Chamber of Commerce South Africa
Ambassador of the Republic of South Africa to the EU
Friedrich-Ebert-Stiftung, South Africa Office

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestitelja.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između EU-a i Južnoafričke razvojne zajednice (SADC) (2023/2065(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Sporazum o gospodarskom partnerstvu između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i država SADC SGP-a, s druge strane¹,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 14. rujna 2016. o Nacrtu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Europske unije, Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i država SADC SGP-a, s druge strane²,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 6. listopada 2022. o ishodu Komisijine revizije akcijskog plana u 15 točaka o trgovini i održivom razvoju³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. lipnja 2022. o budućnosti trgovinskih odnosa EU-a i Afrike⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. ožujka 2021. o novoj strategiji EU-a i Afrike: partnerstvo za održiv i uključiv razvoj⁵,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 18. veljače 2021. naslovljenu „Revizija trgovinske politike – otvorena, održiva i odlučna trgovinska politika“ (COM(2021)0066),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan“ (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020.–2025.“ (COM(2020)0152),
- uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 11. listopada 2022. naslovljen „Pojedinačni informacijski listovi o provedbi sporazumâ o slobodnoj trgovini EU-a“ (SWD(2022)0730),
- uzimajući u obzir dokument o stajalištu Komisije o procjeni učinka na održivost kao potpori trgovinskim pregovorima s Angolom o pristupanju SGP-u između EU-a i SADC-a,
- uzimajući u obzir Sporazum o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i

¹ SL L 250, 16.9.2016., str. 3.

² SL C 204, 18.7.2018., str. 222.

³ SL C 132, 14.4.2023., str. 99.

⁴ SL C 32, 27.1.2023., str. 74.

⁵ SL C 494, 8.12.2021., str. 80.

Republike Angole,

- uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime, uključujući Pariški sporazum iz 2015.,
 - uzimajući u obzir Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030.,
 - uzimajući u obzir publikaciju Konferencije Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju (UNCTAD) od 19. listopada 2021. naslovljenu „Promijeniti južnu Afriku: iskorištavanje regionalnih lanaca vrijednosti i industrijske politike za razvoj”
 - uzimajući u obzir Sporazum o uspostavi kontinentalnog područja slobodne trgovine u Africi,
 - uzimajući u obzir zajedničku izjavu s 26. međuparlamentarne sjednice EU-a i Južne Afrike održane 31. studenoga 2018.,
 - uzimajući u obzir Viziju za SADC do 2050.,
 - uzimajući u obzir strategiju i plan za industrijalizaciju SADC-a (2015. – 2063.),
 - uzimajući u obzir mišljenje na vlastitu inicijativu Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora naslovljeno „Trgovina i održivi razvoj nove generacije – Preispitivanje Akcijskog plana u 15 točaka⁶”,
 - uzimajući u obzir *ex post* evaluaciju Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između EU-a i SADC-a – početno izvješće od 21. lipnja 2023.,
 - uzimajući u obzir sastanke Odbora za trgovinu i razvoj Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između EU-a i SADC-a, a posebno njegove sjednice od šeste do devete,
 - uzimajući u obzir globalno izvješće o krizama povezanim s hranom za 2021.,
 - uzimajući u obzir studiju Glavne uprave Europskog parlamenta za usluge parlamentarnih istraživanja od 22. studenog 2023. naslovljenu „Sporazum između EU-a i Južnoafričke razvojne zajednice: geoekonomska perspektiva”⁷,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika i članak 1. stavak 1. točku (e) Odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku odobrenja izrade izvješća o vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za razvoj,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za međunarodnu trgovinu (A9-0024/2024),
- A. budući da su geopolitičke promjene, uključujući pandemiju koronavirusa, rusku ratnu agresiju na Ukrajinu i njezine gospodarske posljedice, dovele do repozicioniranja Afrike

⁶ SL C 105, 4.3.2022., str. 40.

⁷ Studija „EU-Southern African Development Community Economic Partnership Agreement: A geo-economic perspective“ (Sporazum između EU-a i Južnoafričke razvojne zajednice: geoekonomska perspektiva), Europski parlament, Glavna uprava Europskog parlamenta za usluge parlamentarnih istraživanja, 22. studenog 2023.

i veće autonomije zemalja globalnog juga na svjetskoj sceni, čime se promiču njihovi interesi i doprinosi;

- B. budući da pridruživanje važnih zemalja globalnog juga savezu BRICS (Brazil, Rusija, Indija, Kina i Južna Afrika), koji će se od 2024. proširiti za još šest zemalja nakon odluke sa sastanka na vrhu BRICS-a u kolovozu 2023., naglašava važnost održavanja suradnje s narodima globalnog juga pod jednakim i pravednim uvjetima;
- C. budući da Južna Afrika ima istaknutu ulogu u povezivanju Europske unije i afričkog kontinenta te kao partner u rješavanju globalnih izazova;
- D. budući da će sporazum koji će naslijediti Sporazum iz Cotonoua postati novi sveobuhvatni okvir za sve sporazume o gospodarskom partnerstvu, uključujući SGP-a sa SADC-om, kao i ključna referenca za buduća preispitivanja tih sporazuma;
- E. budući da je potpuno sudjelovanje svih dionika, i to civilnog društva, predstavnika poduzeća i sindikata, u provedbi i praćenju SGP-a između EU-a i SADC-a ključno da bi se pravodobno utvrdili izazovi, prilike i prioriteti te pratile odgovarajuće dogovorene mjere;
- F. budući da je Angola u postupku pristupanja SGP-a između EU-a i SADC-a; budući da su EU i Angola zaključili pregovore o Sporazumu o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i Republike Angole;
- G. budući da je načelo o posebnom i diferenciranom postupanju osnivačko načelo Svjetske trgovinske organizacije (WTO) i da bi se trgovinski odnosi EU-a sa zemljama u razvoju trebali voditi načelom usklađenosti politika radi razvoja;
- H. budući da trošak nejednakosti u supersaharskoj Africi čini u prosjeku 6 % godišnjeg BDP-a regije te je prijetnja nastojanjima kontinenta za uključivi ljudski razvoj i gospodarski rast; budući da jednopostotno povećanje rodne neravnopravnosti smanjuje indeks ljudskog razvoja zemlje za 0,75 %;
- I. budući da se države SADC SGP-a suočavaju s izazovima kao što su duboke nejednakosti i velika ovisnost o uvozu neprerađenih sirovina i poljoprivrednih proizvoda;
- J. budući da su se te nejednakosti pokazale preprekom opsežnim naporima industrijalizacije i katkada vode korupciji te je potrebno razviti diferencirane politike za rješavanje ekonomskih nejednakosti unutar i između zemalja regije SADC-a;
- K. budući da se vizija za SADC do 2050. temelji na tri stupa: industrijskom razvoju i integraciji tržišta, razvoju infrastrukture kao potpore regionalnoj integraciji te razvoju društvenog i ljudskog kapitala;
- L. budući da su u strategiji i planu za industrijalizaciju SADC-a za razdoblje 2015. – 2063. utvrđena tri preferirana puta rasta za industrijalizaciju utemeljenu na resursima u regiji: prerada poljoprivrednih proizvoda, prerada minerala te industrijski vrijednosni lanci i vrijednosni lanci koji se temelje na uslugama;
- M. budući da se zemlje u razvoju suočavaju s manjkom od 2,5 bilijuna USD u godišnjem

financiranju za postizanje ciljeva održivog razvoja do 2030.; budući da su izravna strana ulaganja instrument za financiranje Programa održivog razvoja do 2030. i povezanih ciljeva održivog razvoja; budući da se takvim kapitalom može poduprijeti stvaranje radnih mjesta i društvena i okolišna poboljšanja kako je utvrđeno u povezanim ciljevima održivog razvoja; budući da bi cilj privlačenja ulaganja trebao biti tjesno povezan, u kontekstu međunarodnih ulagačkih sporazuma, s uvažavanjem da bi stranke u tim sporazumima trebale nastojati poboljšati svoju razinu zaštite okoliša ili radnika, a ne je oslabiti ili smanjiti;

- N. budući da je cilj strategije i plana za industrijalizaciju SADC-a za razdoblje 2015. – 2063. razviti regionalne i globalne vrijednosne lance i sudjelovati u njima;
- O. budući da su prometna i digitalna infrastruktura potrebne za razvoj regionalnih vrijednosnih lanaca i sve veću integraciju država SADC-a u globalne vrijednosne lance;
- P. budući da su ključni elementi za uspješno sudjelovanje u vrijednosnom lancu: financiranje, vještine, tehnologija, infrastruktura i logistika;
- Q. budući da je pandemija bolesti COVID-19 znatno povećala investicijski jaz u državama SADC SGP-a i ograničila njihov fiskalni prostor;
- R. budući da su posljedice mjera poduzetih za sprečavanje širenja bolesti COVID-19 znatno utjecale na živote stanovništava, osobito u državama Esvatinija i Lesota koje ovise o južnoafričkoj radnoj snazi i graničnom prijelazu;
- S. budući da je volatilnost cijena robe tijekom pandemije bolesti COVID-19 napravila gospodarsku štetu državama SADC SGP-a koje ovise o prihodu od poreza na dobit od ekstraktivnih industrija;
- T. budući da zbog niske razine lokalne proizvodnje zdravstvenih proizvoda regija ovisi o međunarodnoj proizvodnji za nabavu ključnih zdravstvenih proizvoda, uključujući osnovna cjepiva protiv bolesti COVID-19;

Postupak praćenja i revizije SGP-a

1. pozdravlja prvi postupak revizije pokrenut u studenome 2021. nakon što se SGP privremeno primjenjivao od 2016. i očekuje da će se njime moći dokazati veza između SGP-a i održivog razvoja; poziva Komisiju da surađuje s partnerima SADC-a kako bi se unaprijedila pravedna, uključiva i održiva trgovina tako da se SGP-om, kada se učinkovito provede, može osigurati održivi razvoj u regiji i doprinijeti tom razvoju; potiče Komisiju da u *ex post* evaluaciji SGP-a između EU-a i SADC-a temeljito analizira učinak SGP-a na ciljeve održivog razvoja, informalna i lokalna gospodarstva, regionalnu i panafričku integraciju, gospodarsku diversifikaciju, borbu protiv klimatskih promjena, uključujući doprinos domaćih industrija tom nastojanju i učinkovite potpore strategije Global Gateway i programa pomoći EU-a za trgovinu u kontekstu SGP-a između EU-a i SADC-a; podsjeća na to da je postojeći sporazum prvenstveno usmјeren na trgovinu robom i ne bavi se trgovinom uslugama, ulaganjima ili drugim pitanjima kao što su prava intelektualnog vlasništva, tržišno natjecanje i javna nabava. poziva stranke na razmatranje tih pitanja u budućim preispitivanjima s obzirom na to da postoji odredba za pregovore o tim pitanjima;

2. ponavlja svoje stajalište o važnosti sudjelovanja civilnog društva u provedbi i praćenju SGP-a; žali zbog činjenice da je tijekom provedbe SGP-a primijećeno ograničeno sudjelovanje civilnog društva; u tom pogledu naglašava da je ključno aktivno promicati sudjelovanje civilnog društva; napominje da aktivno sudjelovanje organizacija civilnog društva i dionika, uključujući ženske skupine i studentske organizacije u postupku praćenja i evaluacije može pružiti vrijedne uvide i povratne informacije o utjecaju Sporazuma na žene i mlade;
3. potvrđuje da priprema zajedničkog izvješća o praćenju SGP-a napreduje sporije od očekivanog; potvrđuje ograničenja kapaciteta s kojima se suočavaju države SADC SGP-a u tom pogledu; podsjeća da bi, u skladu s novim pristupom trgovini i održivom razvoju, svi relevantni dionici, uključujući organizacije civilnog društva, predstavnike poduzeća i sindikate, trebali biti uključeni u taj pregled stanja i biti potaknuti da daju prijedloge za maksimiziranje učinkovitosti tog SGP-a te da bi navedeni SGP trebalo modernizirati za uspostavljanje unutarnje savjetodavne skupine što je postala uobičajena praksa u drugim sporazumima o gospodarskom partnerstvu; zagovara strukturiranije sudjelovanje dionika u pogledu konkretnе provedbe svih aspekata održivosti SGP-a između EU-a i SADC-a; potiče države SADC SGP-a da poštuju obveze dogovorene u okviru tog sporazuma o uključivanju aktera civilnog društva;
4. prepoznaje da su fleksibilni prijelazni aranžmani potrebni kako bi se države SADC SGP-a uskladile sa zahtjevima o trgovini i održivom razvoju u okviru SGP-a i drugim međunarodnim obvezama;
5. očekuje da će se, ovisno o ishodu revizije, SGP prilagoditi ili eventualno proširiti u dopunskim sporazumima kako bi se učvrstilo i produbilo partnerstvo između EU-a i južnoafričkih zemalja kao odgovor na geopolitičke promjene i izazove klimatskih promjena;
6. pozdravlja težnje Angole u pogledu dekarbonizacije, zemlje koja se uvelike oslanjala na svoju ekstraktivnu industriju;
7. pozdravlja činjenicu da su u okviru Sporazuma o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i Republike Angole predviđene mjere za izgradnju fiskalnih kapaciteta;

Trgovinske bilance

8. pozdravlja činjenicu da su se trgovinski odnosi između EU-a i država SADC SGP-a znatno proširili na regionalnoj i bilateralnoj razini, a države SADC SGP-a mogu ostvariti trgovinski deficit; smatra da to pokazuje pozitivan doprinos SGP-a gospodarskom razvoju, iako željeni pozitivni učinci na zapošljavanje, regionalnu gospodarsku suradnju i diversifikaciju te modernizaciju gospodarstva nisu još dosegli svoj potencijal te bi im trebalo dati prioritet; napominje da države SADC SGP-a uglavnom u EU izvoze drago kamenje, proizvode od drva, prijevoz⁸, mineralne i poljoprivredne proizvode kao što su voće i povrće; napominje, međutim, da je južnoafrički izvoz u EU raznolikiji te uključuje robu više dodane vrijednosti;

⁸ Cipollina, M., „The Trade Growth under the EU–SADC Economic Partnership Agreement: An Empirical Assessment” (Rast trgovine u okviru Sporazuma o gospodarskom partnerstvu EU-SADC: empirijska procjena), *Economies*, sv. 10, br. 12, 2022.

9. naglašava da, uz iznimku Južne Afrike, države SADC SGP-a prvenstveno trguju unutar regije; primjećuje da trgovina s Južnom Afrikom i dalje čini 80 % trgovine EU-a sa državama SADC SGP-a te da trgovina robom Južne Afrike s drugim afričkim zemljama čini samo 17 % njezine ukupne inozemne trgovine; primjećuje da trgovina unutar SADC-a čini 23 % ukupne trgovine država SADC-a; uvažava da se trgovinski obrasci unutar SADC-a razlikuju od bilateralne trgovine između EU-a i SADC-a; ističe da općenito nije bilo poboljšanja u diversifikaciji i da je udio proizvodnje u BDP-u i dalje slab; naglašava da bi diversificirana gospodarstva učinila države SADC SGP-a otpornijima na vanjske šokove; naglašava važnost jačanja regionalnih vrijednosnih lanaca;
10. naglašava da bi se SGP-om trebala poduprijeti nova trgovinska dinamika između stranaka zahvaljujući postupnoj asimetričnoj liberalizaciji međusobne trgovine; također naglašava da se njime može ojačati, proširiti i produbiti suradnja u svim područjima koja su relevantna za trgovinu, a time i poboljšati partnerstvo između zemalja SADC-a i EU-a; naglašava važnost načela asimetrične liberalizacije trgovine kao sredstva za poticanje gospodarskog rasta i održivog razvoja zemalja SADC SGP-a;
11. ističe da sporazumi o gospodarskom partnerstvu, iako mogu donijeti znatne prednosti afričkim, karipskim i pacifičkim zemljama (AKP), također podrazumijevaju specifične izazove i nedostatke; stoga ustraje u tome da tvorci politika pažljivo razmotre spomenute faktore i da rade na tome da se sporazumi o gospodarskom partnerstvu provode na način kojim se maksimalno povećavaju koristi za sve uključene stranke;
12. podsjeća da bi sve stranke uvijek trebale djelovati na temelju načela solidarnosti i zajedničkog interesa kako bi poboljšale plodonosnu suradnju, ispunile svoje obveze i povećale sposobnost zemalja SADC-a koje sudjeluju u Sporazumu da ga nastave provoditi;

Tehničke prepreke trgovini

13. podsjeća da je cilj SADC SGP-a promicanje regionalne integracije i da bi taj sporazum trebao biti sastavni dio kontinentalnog područja slobodne trgovine u Africi pokrenute 2021.; napominje da regionalnu integraciju ometaju dugo čekanje na graničnim prijelazima, visoki troškovi na granicama i neodgovarajuća prekogranična povezanost; poziva Komisiju i države SADC SGP-a da povećaju suradnju u području infrastrukture, digitalne trgovine i certifikacije, uključujući u okviru inicijative Global Gateway; naglašava važnost davanja prednosti regionalnom prijevozu i infrastrukturnim projektima kako bi se produbila regionalna integracija i povećali trgovinski tokovi unutar te regije; naglašava potrebu za promicanjem učinkovitog razvoja prekogranične strukture, usklađivanja propisa i jačanja suradnje između država SADC SGP-a kako bi se stvorila međusobno povezana regija SADC; poziva države SADC SGP-a na usklađivanje propisa i postupaka povezanih s carinama i prijevozom kako bi se pojednostavili prekogranični postupci, smanjila kašnjenja i promicalo povoljno okruženje za trgovinu i ulaganja;
14. naglašava da je nužno formalizirati prekogranične radne aranžmane kako bi se promicao dostojanstven rad, zaštitala prava radnika i osigurao socijalni i gospodarski razvoj u regiji; prepoznaje posebne izazove s kojima se suočavaju žene, posebice u kontekstu prekograničnog rada, uključujući rodno uvjetovano nasilje i korupciju;

15. potiče Komisiju i države SADC SGP-a da prošire svoju posvećenost stvaranju okruženja kojim se podupire zakonita i transparentna mobilnost radnika, istodobno štiteći prava i dostojanstvo radnika;

Pravila o podrijetlu

16. pozdravlja najavu Komisije o aktivaciji regionalne kumulacije sa zemljama Južnoafričke carinske unije (SACU); podsjeća da je uvođenje fleksibilnih pravila o podrijetlu ključno za postizanje ciljeva regionalne integracije; naglašava da pravila o podrijetlu moraju promicati ciljeve kontinentalnog područja slobodne trgovine u Africi (AfCFTA); podsjeća da bi se SGP-om trebao podupirati daljnji razvoj kontinentalnog područja slobodne trgovine u Africi (AfCFTA);

Trgovinski sporovi i pitanja pristupa tržištu

17. napominje da je došlo do zapinjanja u trgovini zbog sanitarnih i fitosanitarnih mjera, posebno onih koje se odnose na perad i agrume; poziva Komisiju i države SADC SGP-a da se koriste forumima i mehanizmima suradnje dogovorenima u okviru SGP-a kako bi se u ranoj fazi i u kooperativnom okruženju riješile promjene u propisima povezanim sa sanitarnim i fitosanitarnim mjerama kako bi se pravodobno mogle provesti odgovarajuće radnje; podsjeća da bi Europski parlament trebao biti u potpunosti obaviješten u okviru preispitivanja kako bi se osiguralo da su sanitарne i fitosanitarne mjere koje primjenjuje Južna Afrika u skladu sa zahtjevima Unije i odredbama SGP-a te da ne štete biljnom zdravlju u okviru proizvodnje u Uniji i SADC-u; uvažava da je Komisija pružila tehničku i finansijsku potporu državama SGP-a između EU-a i SADC-a kako bi se uskladile sa zahtjevima sanitarnih i fitosanitarnih mjera te poziva na temeljito praćenje rada na smanjenju zdravstvenih rizika; preporučuje da se rješenja za prepreke trgovini zbog zahtjeva sanitarnih i fitosanitarnih mjera potraže u političkim rasprava na visokoj razini;

Izgradnja kapaciteta

18. napominje da su upravljanje te fiskalni i institucionalni kapaciteti i dalje najveći izazovi za učinkovitu provedbu SGP-a;
19. ističe važnost razvojne suradnje te tehničke i finansijske pomoći kao ključnih faktora za postizanje ciljeva SGP-a kao i za korisnu suradnju između stranaka;
20. podsjeća da provedba SGP-a može predstavljati izazov za manje afričke, karipske i pacifičke zemlje s nedovoljnim resursima i infrastrukturom; poziva EU i njegove države članice da pomognu svojim partnerskim zemljama u razvoju kako bi one mogle u potpunosti iskoristiti mogućnosti koje nude sporazumi o gospodarskom partnerstvu;
21. poziva Komisiju i države članice da pojačaju napore u pogledu tehničke pomoći; poziva Komisiju da znatno proširi svoju komunikaciju i suradnju s državama SADC SGP-a te da tim državama, njihovim poduzećima i organizacijama civilnog društva, prema potrebi, pruži pravodobnu potporu u provedbi predstojećih projekata EU-a i ispunjavanju drugih međunarodnih obveza kao što su multilateralni sporazumi o okolišu, konvencije Međunarodne organizacije rada i Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima;

Gospodarski, socijalni i okolišni razvoj

22. zaključuje da SGP nije uspio u značajnom produbljivanju regionalnih vrijednosnih lanaca te u vrijednosnim lancima između država SADC SGP-a, ali i da bi trebao ojačati diversifikaciju izvoza i regionalnih lanaca dodane vrijednosti te stvoriti otpornije lance opskrbe koji se mogu prilagoditi budućim poremećajima socioekonomskog razvoja SADC-a; naglašava važnost razvoja regionalnih vrijednosnih lanaca za gospodarsku otpornost te regije; očekuje da SGP kvalitetnije doprinese borbi protiv trajnih problema neovisnosti opskrbe hranom i smanjenja siromaštva u državama SADC SGP-a; podsjeća da je cilj SGP-a stvaranje pozitivnih učinaka na gospodarski razvoj i regionalnu integraciju; naglašava da SGP i dalje ima velik potencijal za unapređenje održivog razvoja i da bi to trebalo nastojati ostvariti kao prioritet;
23. naglašava želju da se državama SADC SGP-a ostavi dovoljno političkog prostora za stvaranje lokalne dodane vrijednosti; vjeruje da bi EU trebao aktivno podupirati države SADC SGP-a u njihovim nastojanjima da napreduju u vrijednosnom lancu; naglašava da je učinkovito upravljanje regionalnom specijalizacijom ključno za maksimalno iskorištavanje potencijala regionalnih vrijednosnih lanaca i zahtijeva kooperativne upravljačke strukture i politike; poziva EU i države SADC SGP-a da rade na razvoju visokokvalitetne digitalne infrastrukture, uključujući širokopojasne mreže i digitalne platforme kako bi se poboljšala povezivost, promicala e-trgovina i olakšala prekogranična razmjena informacija i usluga;
24. naglašava ključnu važnost vrijednosnog lanca usluga u poticanju gospodarskog rasta, poticanju inovacija i jačanju regionalne suradnje unutar regije SADC; ističe potencijal uslužnih sektora u regiji SADC, koji uključuju finansijske usluge, turizam i telekomunikacije;
25. naglašava važnost predanosti EU-a multilateralnoj suradnji i osiguravanju vlastitih trgovinskih interesa Europe, pri čemu se istodobno zadovoljavaju neki od ključnih interesa zemalja AKP-a, posebno u pogledu regionalne integracije;
26. podsjeća na rješenje koje se sastoji od dva stupa za rješavanje poreznih izazova koji proizlaze iz digitalizacije i globalizacije gospodarstva, u skladu s dogovorom članica Uključivog okvira Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj / skupine G-20 za borbu protiv erozije porezne osnovice i premještanja dobiti;
27. poziva EU i njegove države članice da osiguraju učinkovitu primjenu dogovorene globalne minimalne stope poreza na dobit od 15 % za multinacionalna poduzeća; ističe da se očekuje da će se tom minimalnim poreznom stopom godišnje ostvariti oko 150 milijardi USD dodatnih globalnih poreznih prihoda;
28. poziva Komisiju da se pobrine za to da zemlje u razvoju mogu u potpunosti ostvariti svoja prava u skladu s odredbama Svjetske trgovinske organizacije (WTO) o posebnom i diferenciranom postupanju, posebno kako bi se zajamčila njihova sigurnost opskrbe hranom; poziva Komisiju da ažurira svoju Komunikaciju o pravednoj trgovini iz 2009.⁹;
29. naglašava da postoji hitna potreba za poduzimanjem dalekosežnih zajedničkih npora za

⁹ Komunikacija Komisije od 5. svibnja 2009. naslovljena „Doprinos održivom razvoju: uloga pravedne trgovine i nevladinih sustava osiguranja održivosti u trgovini“ (COM(2009)0215).

dekarbonizaciju i za podupiranjem toga znatnim financijskim sredstvima, kao i za provođenjem dalekosežnih prijenosa tehnologije; naglašava važnost zajedničke suradnje u promicanju održivog razvoja i borbi protiv klimatskih promjena, uz istodobno poticanje gospodarskog rasta; naglašava da se uspostava energetskih partnerstava sa zemljama regije SADC-a mora usredotočiti ne samo na provedbu zelenog plana u Europi, nego i na opskrbu te regije;

30. ponavlja da zelena tranzicija nudi potencijal za stvaranje kvalitetnih i zelenih radnih mјesta koja mogu zнатно doprinijeti iskorjenjivanju siromaštva i socijalnoj uključenosti, kako u državama članicama EU-a tako i u državama SADC SGP-a;
31. naglašava važnost ulaganja u razvoj obrazovanja i vještina prilagođenih naporima za dekarbonizaciju uz istodobno rješavanje izazova pravedne tranzicije;
32. smatra da su projekti za poboljšanje lokalne infrastrukture u državama SADC SGP-a u vezi s partnerstvima gradova korisni za podupiranje klimatskih partnerstava između EU i pojedinačnih država SADC SGP-a na decentraliziran način, te za produbljivanje razmjene između općina u južnoj Africi i EU-u; uvjeren je da razmjene među općinama omogućavaju afričkim i europskim stručnjacima da razviju rješenja prilagođena problemima za razvoj lokalne infrastrukture; pozdravlja činjenicu da se takvi partnerski projekti podupiru u okviru programa „Lokalna tijela: partnerstva za održive gradove 2020.“; poziva Komisiju da nastavi pomagati državama SADC SGP-a u ispunjavanju zahtjeva politike EU-a u području okoliša i zadrži taj program financiranja; potiče Komisiju, Europsku službu za vanjsko djelovanje i delegacije EU-a da olakšaju dijalog u cilju promicanja uzajamnog razumijevanja učinka klimatskih inicijativa EU-a, kao što su uvođenje Uredbe o mehanizmu za ugljičnu prilagodbu na granicama i Uredbe o krčenju šuma te predstojeće zakonodavstvo Unije o dužnoj pažnji;
33. naglašava da su države SADC SGP-a posebno pogodene učincima klimatskih promjena; podsjeća da je poljoprivreda u južnoj Africi pogodena poplavama i sušama; potiče Komisiju i države SADC SGP-a da pojačaju suradnju u razvoju odgovarajućih sustava ranog upozoravanja i koordinacije među relevantnim ministarstvima država SADC SGP-a kako bi se postigli ciljevi nacionalno utvrđenih doprinosa;
34. pozdravlja napore država SADC SGP-a i Komisije da uspostave bližu suradnju u području otpornih prehrabbenih sustava i neovisnosti u opskrbi hranom u okviru postupka preispitivanja; smatra da je ta suradnja prilika za isticanje Deklaracije Ujedinjenih naroda o pravima seljaka i ostalih osoba koje rade u ruralnim područjima i konvencija Međunarodne organizacije rada usmjerene na poljoprivredu, kao što su Konvencija br. 129 o inspekciji rada u poljoprivredi, br. 10 o minimalnoj dobi u poljoprivredi i br. 11 o pravu udruživanja u poljoprivredi; podsjeća da je sposobnost agroekologije da uskladi gospodarske, okolišne i socijalne dimenzije održivosti prepoznata u značajnim izvješćima, posebice Međuvladina panela o klimatskim promjenama, Međuvladine znanstveno-političke platforme o bioraznolikosti i uslugama ekosustava te Međunarodne procjene poljoprivrednog znanja, znanosti i tehnologije za razvoj pod vodstvom Svjetske banke i FAO-a;
35. naglašava potrebu za ulaganjem napora u izgradnju vrijednosnih lanaca otpornih na klimatske promjene u poljoprivrednoj industriji i razvoj sorti usjeva otpornih na sušu i tehnika obrade prilagođenih klimatskim promjenama;

36. naglašava da je pristup čistoj vodi i sanitarnim objektima ključan za održivost poljoprivrede; naglašava potrebu za sveobuhvatnim strategijama upravljanja vodama; naglašava da je nedostatak pristupa čistoj vodi i sanitarnim uvjetima u regiji SADC-a prepreka održivom razvoju;
37. poziva na provedbu i razmjenu regionalnih inicijativa za preradu poljoprivrednih proizvoda među državama SADC SGP-a kako bi se promicala razmjena znanja i razmjena najboljih praksi; poziva na praćenje napretka ostvarenog u regionalnim vrijednosnim lancima u preradi poljoprivrednih proizvoda;

Rodna pitanja

38. prepoznaće ključnu ulogu žena u gospodarskom razvoju regije SADC-a i važnost stvaranja poticajnog okruženja kojim se štite njihova prava; poziva Komisiju da u kontekstu provedbe SGP-a prednost da rodnim pitanjima, na primjer organiziranjem radionica o rodnoj ravnopravnosti između, među ostalim, organizacija za prava žena u EU-u i zemljama SADC-a, podizanjem razine osviještenosti domaćih vlasti i poduzeća o neiskorištenom gospodarskom potencijalu koji proizlazi iz diskriminacije žena i pomaganjem tim subjektima da utvrde političke, gospodarske i društvene pokretače koji ometaju napredak afričkih žena te poziva na donošenje politika i konkretnih mjera za uklanjanje rodnog jaza; naglašava važnost osnaživanja žena i mladih u regiji SADC-a poboljšanjem njihova pristupa financiranju, resursima i gospodarskom sudjelovanju; poziva EU i države SADC SGP-a da ženama i mladima osiguraju jednak i neometan pristup finansijskim uslugama i resursima te promiču finansijsku uključenost;

Ulaganja

39. ističe da je potrebno znatno povećati zeleno financiranje i ulaganja kako bi se postigli ciljevi Programa održivog razvoja do 2030. i Pariškog sporazuma te unaprijedio prijelaz na niskougljično gospodarstvo otporno na klimatske promjene u državama SADC SGP-a;
40. poziva EU i države SADC SGP-a da aktivno istraže inovativne mehanizme za zeleno financiranje, uključujući zelene obveznice, investicijske fondove usmjerene na klimu i javno-privatna partnerstva, koristeći međunarodne platforme za privlačenje ulaganja ka projektima u području održivosti i otpornosti na klimatske promjene; poziva EU da iskoristi svoj utjecaj u dobivanju poboljšanih finansijskih praksi od institucija kao što je Svjetska banka i jačanju uloge Međunarodnog monetarnog fonda u smanjenju duga visokozaduženih zemalja te stoga poziva EU i njegove države članice da iskoriste svoj utjecaj kako bi istražili nove pristupe kojima se oslobođaju sredstva za prilagodbu klimatskim promjenama; naglašava potrebu za proaktivnim mjerama kako bi se nastavila privlačiti povećana ulaganja, posebno u strateške i inovativne sektore, što može dovesti do kvalitetnijih ishoda i potaknuti održiviji razvoj, što bi pak moglo dovesti do dugoročne koristi i za države SADC SGP-a i za EU; nadalje potiče EU i države SADC SGP-a da zajednički istraže inovativne mogućnosti financiranja kao što su osiguravanje zajmova i njihovo naknadno dodjeljivanje pod odgovarajućim uvjetima za financiranje javne infrastrukture u ključnim područjima kao što su energija, opskrba vodom, zbrinjavanje otpada i recikliranje;
41. poziva EU i njegove države članice da pojačaju svoje napore na međunarodnim forumima, uključujući Svjetsku trgovinsku organizaciju (WTO), kako bi se zalagali za

povećanje međunarodnog financiranja borbe protiv klimatskih promjena;

42. napominje da je razina ulaganja država članica EU-a u državama SADC SGP-a i dalje znatno viša od ulaganja Sjedinjenih Američkih Država ili Kine;
43. smatra da postoji hitna potreba za povećanjem održivih ulaganja u regiji SADC-a i očekuje da se utvrde područja ulaganja koja se čine posebno prikladnima za investicijska partnerstva između EU-a i država SADC SGP-a; poziva na bolje koordiniran pristup tima na europskoj strani u utvrđivanju i provedbi odgovarajućih mjera za povećanje ulaganja; naglašava da postizanje ciljeva održivog razvoja zahtijeva golema ulaganja u potpornu infrastrukturu i diversifikaciju kako bi se ovisnost o primarnim dobrima preusmjerila na visokovrijedne industrijske proizvode; naglašava da bi politika ulaganja EU-a trebala pomoći zemljama u razvoju, posebno afričkim zemljama, da privuku izravna strana ulaganja i uklone manjak manjak finansijskih sredstava za ostvarenje ciljeva održivog razvoja; naglašava da stvaranje dostojanstvenih radnih mjesta mora biti ključan čimbenik za podupiranje ulaganja u regiji SADC-a, čime se omogućuju čvrsti domaći okviri za primjerenu pažnju u pogledu ljudskih prava i okoliša; naglašava važnost uključivanja lokalnih poduzeća kad god je to moguće u postupak provedbe kako bi se uložena sredstva zadržala u regiji, potaknulo zapošljavanje i olakšao prijenos vještina; smatra da bi trebalo povećati sredstva iz inicijative Global Gateway i da se mora povećati udio bespovratnih sredstava za jednako potrebna javna ulaganja;
44. poziva Komisiju i države članice da osiguraju da pri odabiru projekata u okviru inicijative Global Gateway i pružanju potpore za njih, socijalni dijalog bude sastavni dio institucionalnog okvira za donošenje politika i provedbu na svim razinama;
45. poziva Komisiju da bolje koordinira pojedinačne nacionalne agencije za kreditiranje izvoza u državama članicama EU-a kako bi se uskladila s prioritetima europskog zelenog plana;
46. ističe važnost malih i srednjih poduzeća (MSP-ova) u gospodarskom razvoju država SADC-a, prepoznajući njihov potencijal i ulogu; ponavlja da je potrebno podići razinu osviještenosti o prednostima i mogućnostima sporazuma, posebno za mala i srednja poduzeća;
47. naglašava važnost proaktivnog uključivanja poduzeća iz privatnog sektora u provedbu i praćenje SGP-a između EU-a i SADC-a;
48. poziva Komisiju da aktivno promiče i potiče sudjelovanje u programima za izgradnju kapaciteta i regionalnim inicijativama usmjerenima na jačanje ulagačkih i izvoznih kapaciteta, uz istodobno poticanje tržišnog okruženja koje više pogoduje MSP-ovima;
49. pozdravlja uvođenje programa EU-a kao što je Program potpore poboljšanju investicijskog i poslovnog okruženja, čiji je cilj poboljšanje poslovne i ulagačke klime u državama SADC-a; u tom kontekstu poziva na to da se u sljedećem finansijskom razdoblju predviđi više sredstava kako bi se dao veći poticaj rastu i razvoju privatnog sektora te stvorile mogućnosti zapošljavanja za lokalno stanovništvo, čime bi se smanjilo siromaštvo;
50. naglašava da će transparentan i predvidljiv pravni i fiskalni okvir pomoći u promicanju

regionalne integracije i privlačenju izravnih stranih ulaganja;

Pristupanje Angole

51. prepoznaće važnost Sporazuma o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i Republike Angole za SGP između EU-a i SADC-a kao novog pristupa za izgradnju potrebnog transparentnog i predvidljivog pravnog i fiskalnog okvira kojim se potiče dužna pažnja ulagača kako bi se privukla održiva i odgovorna ulaganja, te ističe dogovorene odredbe o obvezama u pogledu roda, klimatskih promjena i održivog razvoja; potiče druge zemlje u regiji da razmotre slične sporazume o olakšavanju održivih ulaganja s EU-om, koje u svojem osmišljavanju uključuju nacionalno utvrđene doprinose; naglašava da bi Sporazum o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i Republike Angole trebao doprinijeti privlačenju i širenju održivih ulaganja u Angoli, kao i promicanju gospodarske diversifikacije, uz istodobno uključivanje obveza u pogledu zaštite okoliša i prava radnika, te ne bi smio imati suprotan učinak; ističe prilike za održiva ulaganja u klimatski osjetljiv poljoprivredni sektor, ulaganja u obnovljivu energiju i infrastrukturu otpornu na klimatske promjene, kao i razvoj vještina; poziva Komisiju da prednost da projektima suradnje kojima se promiču obveze održivosti utvrđene u Sporazumu o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i Republike Angole u okviru višegodišnjeg okvirnog programa za Angolu; smatra da sporazumi kao što je Sporazum o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i Republike Angole mogu pružiti pravni i organizacijski okvir za održiva ulaganja kojima se smanjuje ovisnost Angole o nafti i plinu; pozdravlja činjenicu da Sporazum o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i Republike Angole uključuje važne aspekte praktične provedbe ulaganja kao što su transparentnost i predvidljivost ulaganja, pojednostavljenje postupaka odobravanja, uspostava kontaktnih točaka zainteresiranih ulagača, postupci za izbjegavanje i rješavanje sporova te za dubinsku analizu ulagača; poziva EU i države SADC SGP-a da razmotre bi li SGP trebalo dopuniti sporazumom o olakšavanju održivih ulaganja; poziva države SADC SGP-a da po potrebi započnu pregovore o tom pitanju;
52. pozdravlja zahtjev Angole za pridruživanje SGP-u između EU-a i SADC-a; u tom se kontekstu nada da će pregovarački proces započeti bez daljne odgode; smatra da bi, ako se Angola pridruži SGP-u između EU-a i SADC-a ili bilo kojem drugom zasebnom obvezujućem i provedivom međunarodnom instrumentu između EU-a i država SADC-a, trebalo na odgovarajući način prilagoditi Sporazum o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i Republike Angole;
53. podsjeća da se prema procjeni učinka Komisije Angola suočava s problemima u pogledu kapaciteta u učinkovitoj provedbi Sporazuma o gospodarskom partnerstvu; poziva Komisiju da pomogne Angoli u izgradnji kapaciteta;

Sirovine

54. poziva Komisiju i države SADC SGP-a da ojačaju suradnju putem formalnih foruma, kao i strateških partnerstava za kritične sirovine i planova provedbe, kako bi se osigurala diversificirana i održiva opskrba ključnim sirovinama za zelenu, digitalnu i pravednu tranziciju, poboljšalo recikliranje prirodnih resursa i gospodarenje otpadom, pružila potporu domaćim industrijama u napredovanju u vrijednosnom lancu od vađenja do prerade sirovina i promicale odgovorne rudarske prakse, posebno priznavanjem i primjenom slobodnog prethodnog i informiranog pristanka lokalnog stanovništva

pogodjenog rudarskim projektima i ostvarivanjem koristi duž cijelog lanca opskrbe i proizvodnje; uvjeren je da se vađenje sirovina mora odvijati uz poštovanje ekoloških standarda te radničkih i ljudskih prava, uključujući prava autohtonih naroda; poziva na stalno i široko sudjelovanje svih relevantnih dionika, uključujući lokalne i autohtone zajednice; zalaže se za reforme politika koje se odnose na vlasništvo nad zemljištem i rudnicima, radnička prava i socijalnu pravdu kako bi se ublažili sukobi i potaknula održiva ulaganja; zabrinut je zbog slučajeva kršenja ljudskih prava i visoke razine štete za okoliš koju su prouzročila neka rudarska poduzeća;

55. pozdravlja strateško partnerstvo s Namibijom, čiji je cilj izgradnja razvoja vodika iz obnovljivih izvora i vrijednosnih lanaca kritičnih sirovina; podsjeća na potrebu za razvojem potrebne infrastrukture, kao što su postrojenja za obnovljivu energiju, prometne mreže i istraživački centri, kako bi se olakšala proizvodnja i distribucija vodika iz obnovljivih izvora;
56. u tom kontekstu poziva na uspostavu platformi za razmjenu znanja i istraživačkih mreža kako bi se olakšala razmjena najboljih praksi, iskustava i inovativnih rješenja među državama članicama; smatra da je korisno proširiti tehnološku suradnju na druga područja;
57. naglašava da je zahtjev EU-a za zabranu poreza na izvoz sirovina dugogodišnja prepreka u procesu pregovora o sporazumima o gospodarskom partnerstvu, s obzirom na to da izvozni porezi i carine nisu zabranjeni režimom Svjetske trgovinske organizacije (WTO); podsjeća na pravo afričkih zemalja da u svom javnom interesu reguliraju sirovine; poziva EU, u skladu s time, da se suzdrži od usvajanja trgovinske politike kojom se kao opće pravilo zemljama u razvoju zabranjuje nametanje poreza na izvoz sirovina, u mjeri u kojoj je to u skladu sa Svjetskom trgovinskom organizacijom (WTO);

Izuzeće od primjene Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva.

58. napominje da je izvorni prijedlog, među ostalim, Indije i Južne Afrike za izuzeće od trgovinskih aspekata prava intelektualnog vlasništva (TRIPS) za cjepiva protiv bolesti COVID-19 na početku naišao na različite reakcije na početku te da ga je EU kasnije podržao; naglašava da bi u budućnosti ravnopravno partnerstvo trebalo uključivati više dijaloga; poziva EU i njegove države članice te članice Svjetske trgovinske organizacije da nastave s dugo očekivanim raspravama u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO) o proširenju odluke 12. ministarske konferencije o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva kako bi se dogovorene fleksibilnosti na razini te organizacije proširile na terapeutike i dijagnostiku; u tom kontekstu poziva Komisiju da uspostavi jasan politički okvir kako bi se osiguralo da budući sustav obveznog licenciranja u EU-u bude u skladu s dogovorenim fleksibilnostima Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva; poziva na jaču ravnopravnu suradnju s državama SADC SGP-a u tom kontekstu;
59. pozdravlja napore uložene u okviru strateškog partnerstva EU-a i Južne Afrike za izgradnju infrastrukture za proizvodnju cjepiva; naglašava da ta infrastruktura mora uključivati proizvodnju cjepiva protiv bolesti COVID-19;

○
○ ○

60. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji i vladama i parlamentima država SADC SGP-a.

MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ

upućeno Odboru za međunarodnu trgovinu

o provedbi Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između EU-a i Južnoafričke razvojne zajednice (SADC)
(2023/2065(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Karsten Lucke

PRIJEDLOZI

Odbor za razvoj poziva Odbor za međunarodnu trgovinu da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. pozdravlja prvu *ex post* evaluaciju Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između EU-a i Južnoafričke razvojne zajednice (SADC); naglašava da se Sporazumom o gospodarskom partnerstvu predviđaju trgovina i ulaganja kojima se doprinosi cilju održivog razvoja u njegovoj gospodarskoj, socijalnoj i okolišnoj dimenziji; napominje, međutim, da i dalje postoje brojni izazovi u partnerskim zemljama SADC-a povezani s gospodarskom diversifikacijom, konkurentnošću, rastom, vladavinom prava, smanjenjem siromaštva, radničkim pravima, jagmom za zemljištem i zaštitom okoliša;
2. ističe važnost razvojne suradnje te tehničke i finansijske pomoći kao ključnih faktora za postizanje ciljeva Sporazuma o gospodarskom partnerstvu kao i za korisnu suradnju između stranaka;
3. ističe da regionalna i podregionalna integracija ima istaknuto mjesto u Sporazumu o gospodarskom partnerstvu između EU-a i SADC-a jer je riječ o moćnom instrumentu za postizanje ciljeva Sporazuma; naglašava da se Sporazumom o gospodarskom partnerstvu između EU-a i SADC-a moraju podupirati regionalna i podregionalna integracija, promicati regionalni vrijednosni lanci u SADC-u, kao i u Africi u širem smislu, te u konačnici na održiv način integrirati zemlje u razvoju u svjetsko gospodarstvo; nadalje, naglašava da EU svojom suradnjom u financiranju razvoja mora pomoći zemljama SADC-a u njihovim naporima u području regionalne gospodarske suradnje i integracije na način kojim se potiče veća trgovina unutar Afrike;
4. uviđa da bi partnerske zemlje SADC-a trebale imati koristi od Sporazuma o gospodarskom partnerstvu jer će se time povećati njihova sposobnost poticanja gospodarske diversifikacije i izrade proizvoda s dodanom vrijednošću; ističe da bi Sporazum o gospodarskom partnerstvu trebao doprinijeti diversifikaciji vrijednosnih lanaca u zemljama SADC-a i njihovim gospodarstvima, zbog čega je također potrebno imati pravedna globalna trgovinska pravila kojima se potiče razvoj; nadalje, ističe da bi se njime trebale poticati trgovinske i razvojne politike koje se temelje na promicanju

ljudskih prava, vladavine prava i demokracije, stvoriti lokalna radna mjesta i dodana vrijednost, pomoći u borbi protiv nejednakosti te smanjiti i konačno iskorijeniti glad i siromaštvo na održiv način;

5. ističe finansijske i tehničke poteškoće s kojima se suočavaju lokalna mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) u zadovoljavanju propisa i normi EU-a koji su potrebni prije izvoza na tržište EU-a, zbog čega većina MSP-ova potencijalno nema koristi od Sporazuma; naglašava potrebu za pružanjem odgovarajuće pomoći MSP-ovima kako bi se osigurala njihova usklađenost sa zahtjevima EU-a i pristup tržištima EU-a te kako bi se podigla razina osviještenosti o korištenju carinskih kvota;
6. naglašava da bi Sporazum o gospodarskom partnerstvu trebao doprinijeti jačanju konkurentnosti i održivog gospodarskog rasta u zemljama SADC-a koje sudjeluju u Sporazumu zahvaljujući sustavu pravedne trgovine i ulaganja kojim se uzimaju u obzir razlike u stupnju razvoja između EU-a i njegovih partnera iz SADC-a;
7. naglašava da je zahtjev EU-a za zabranu poreza na izvoz sirovina dugogodišnja prepreka u procesu pregovora o sporazumima o gospodarskom partnerstvu, s obzirom na to da izvozni porezi i carine nisu zabranjeni režimom WTO-a; podsjeća na pravo afričkih zemalja da u svom javnom interesu reguliraju sirovine; poziva EU, u skladu s time, da se suzdrži od usvajanja trgovinske politike kojom se kao opće pravilo zemljama u razvoju zabranjuje nametanje poreza na izvoz sirovina, u mjeri u kojoj je to u skladu s WTO-om;
8. podsjeća da je pandemija utjecala na zemlje SADC-a koje sudjeluju u Sporazumu zbog smanjenja fiskalnih prihoda potaknutih, primjerice, smanjenom gospodarskom aktivnošću te fluktuirajućim cijenama robe i trgovinskim tokovima; naglašava, u tom kontekstu, važnost dobrog upravljanja i pomoći u izgradnji kapaciteta za održivi razvoj, posebno u pogledu uspostave održivih fiskalnih sustava i borbe protiv utaje poreza, u cilju doprinosa povećanju fiskalnih kapaciteta u korist daljnog gospodarskog i društvenog razvoja i zaštite okoliša; podsjeća da EU treba snažno podupirati jačanje institucija i sveobuhvatnu izgradnju kapaciteta u javnom sektoru partnerskih zemalja;
9. naglašava da bi se Sporazumom o gospodarskom partnerstvu trebala poduprijeti nova trgovinska dinamika između stranaka zahvaljujući postupnoj asimetričnoj liberalizaciji međusobne trgovine; također naglašava da se na taj način može ojačati, proširiti i produbiti suradnja u svim područjima koja su relevantna za trgovinu, a time i poboljšati partnerstvo između zemalja SADC-a i EU-a; naglašava važnost načela asimetrične liberalizacije trgovine kao sredstva za poticanje gospodarskog rasta i održivog razvoja zemalja SADC-a koje sudjeluju u Sporazumu;
10. poziva EU da se pobrine za to da Sporazum o gospodarskom partnerstvu doprinosi uspostavi učinkovitog, predvidljivog i transparentnog regionalnog regulatornog okvira za trgovinu i ulaganja, uz potpuno poštovanje relevantnih međunarodnih sporazuma i smjernica; naglašava da sporazumi o gospodarskom partnerstvu moraju pozitivno doprinositi provedbi kontinentalnog područja slobodne trgovine u Africi (AfCFTA) i privlačenju privatnog kapitala, kao i izgradnji otpornih i održivih regionalnih vrijednosnih lanaca, čime se potiče i diversificira trgovina unutar Afrike, što je neophodno za poticanje održivog dugoročnog razvoja i postizanje ciljeva Programa održivog razvoja do 2030.; smatra da bi potpora EU-a AfCFTA-i trebala biti popraćena

razvojem regulatornih okvira koji bi bili u skladu sa strogim socijalnim i okolišnim standardima;

11. podsjeća da trenutačno poglavlje Sporazuma o gospodarskom partnerstvu o trgovini i održivom razvoju ima ograničeno područje primjene u pogledu obveza i odredbi o dijalogu s civilnim društvom; smatra da bi sporazumi o gospodarskom partnerstvu trebali sustavno uključivati obvezno i provedivo poglavlje o održivom razvoju koje odražava najviše standarde rada i zaštite okoliša kako bi se postigli ciljevi Programa održivog razvoja do 2030., što podrazumijeva, na primjer, uključivanje čvrstih obveza u pogledu održivosti povezanih s Pariškim klimatskim sporazumom i Globalnim okvirom za biološku raznolikost iz Kunminga i Montreala, međunarodnih temeljnih standarda rada te rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena; posebno podsjeća da bi poglavlje o trgovini i održivom razvoju, kako bi bilo učinkovito, trebalo biti obuhvaćeno mehanizmom za rješavanje sporova; pozdravlja uključivanje poglavlja o trgovini i održivom razvoju u sporazumu o gospodarskom partnerstvu između EU-a i Kenije; potiče Komisiju da na temelju toga teži jačanju poglavlja o trgovini i održivom razvoju u tekućem postupku revizije Sporazuma s SADC-om;
12. podsjeća na važnost dopuštanja iznimaka od načela nacionalnog tretmana i obveze ukidanja izvoznih poreza kako bi se promicale i zaštitile nove industrije koje su ključne za diversifikaciju gospodarstava partnerskih zemalja, čime se potiče njihov razvoj u skladu s člankom XVII:C i člankom XXIV. Općeg sporazuma o carinama i trgovini;
13. ističe važnost širokog, sustavnog i smislenog uključivanja razvojnih partnera te predstavnika lokalnog i regionalnog civilnog društva, akademske zajednice, sindikata i privatnog sektora u provedbu Sporazuma o gospodarskom partnerstvu, njegovo praćenje i *ex post* evaluacije kako bi se osiguralo da Sporazum zadovoljava potrebe stanovništva i istodobno jamči temeljna načela održivog razvoja; napominje da je područje primjene odredbi Sporazuma o gospodarskom partnerstvu o dijalogu s civilnim društvom ograničeno u usporedbi s drugim nedavnim trgovinskim sporazumima EU-a; naglašava potrebu za osnaživanjem savjetodavne uloge civilnog društva; poziva na uspostavu formalnog mehanizma za angažman civilnog društva, istodobno podsjećajući da se postojeće platforme, kao što su nacionalni okviri za praćenje koji uključuju više dionika u okviru Programa Afričke unije za razdoblje do 2063., mogu iskoristiti i za suradnju s civilnim društvom u kontekstu Sporazuma o gospodarskom partnerstvu;
14. ističe da sporazumi o gospodarskom partnerstvu, iako mogu donijeti znatne prednosti afričkim, karipskim i pacifičkim zemljama (AKP), također podrazumijevaju specifične izazove i nedostatke; stoga ustraje u tome da tvorci politika pažljivo razmotre spomenute faktore i da rade na tome da se sporazumi o gospodarskom partnerstvu provode na način kojim se maksimalno povećavaju koristi za sve uključene stranke;
15. podsjeća da bi sve stranke uvijek trebale djelovati na temelju načela solidarnosti i zajedničkog interesa kako bi poboljšale plodonosnu suradnju, ispunile svoje obveze i povećale sposobnost zemalja SADC-a koje sudjeluju u Sporazumu da ga nastave provoditi;
16. podsjeća da provedba sporazuma o gospodarskom partnerstvu može predstavljati izazov za manje zemlje AKP-a s nedovoljnim resursima i infrastrukturom; poziva EU i njegove

države članice da pomognu svojim partnerskim zemljama u razvoju kako bi one mogle u potpunosti iskoristiti mogućnosti koje nude sporazumi o gospodarskom partnerstvu;

17. podsjeća da je potrebno obvezati se na međunarodne standarde i sporazume za učinkovitu međunarodnu suradnju;
18. naglašava važnost predanosti EU-a multilateralnoj suradnji i osiguravanju vlastitih trgovinskih interesa Europe, pri čemu se istodobno zadovoljavaju neki od ključnih interesa zemalja AKP-a, posebno u pogledu regionalne integracije;
19. podsjeća na rješenje koje se sastoje od dva stupa za rješavanje poreznih izazova koji proizlaze iz digitalizacije i globalizacije gospodarstva, u skladu s dogовором članica Uključivog okvira Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj / skupine G20 za borbu protiv erozije porezne osnovice i premještanja dobiti;
20. poziva EU i njegove države članice da osiguraju učinkovitu primjenu dogovorene globalne minimalne stope poreza na dobit od 15 % za multinacionalna poduzeća; ističe da se očekuje da će se tom minimalnim poreznom stopom godišnje ostvariti oko 150 milijardi USD dodatnih globalnih poreznih prihoda.

**PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJ ZA MIŠLJENJE PRIMIO INFORMACIJE**

Izvjestitelj izjavljuje, pod svojom isključivom odgovornošću, da nije primio nikakve informacije ni od jednog subjekta ili osobe koje bi u skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku trebalo nавести u ovom Prilogu.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	28.11.2023	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	14 1 6
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Barry Andrews, Alessandra Basso, Stéphane Bijoux, Mercedes Bresso, Udo Bullmann, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Charles Goerens, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Beata Kempa, Karsten Lucke, Janina Ochojska, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Benoît Biteau, Ilan De Basso, Malte Gallée, Marlène Mortler	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Peter Jahr, France Jamet	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

14	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	György Hölvényi, Peter Jahr, Marlene Mortler, Janina Ochojska, Tomas Tobé
Renew	Barry Andrews, Stéphane Bijoux, Charles Goerens
S&D	Mercedes Bresso, Udo Bullmann, Ilan De Basso, Mónica Silvana González, Karsten Lucke

1	-
ID	France Jamet

6	0
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
ID	Alessandra Basso
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Benoît Biteau, Malte Gallée

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	24.1.2024	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	34 3 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Saskia Bricmont, Jordi Cañas, Daniel Caspary, Paolo De Castro, Markéta Gregorová, Roman Haider, Heidi Hautala, Karin Karlsbro, Miapetra Kumpula-Natri, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Inma Rodríguez-Piñero, Ernő Schaller-Baross, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Marek Belka, Michiel Hoogeveen, Liudas Mažylis	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Hildegard Bentele, Izaskun Bilbao Barandica, Paolo Borchia, Włodzimierz Karpiński, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Lucia Vuolo	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

34	+
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó, Ernő Schaller-Baross
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, Daniel Caspary, Włodzimierz Karpiński, Gabriel Mato, Liudas Mažylis, Sven Simon, Lucia Vuolo, Jörgen Warborn, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Izaskun Bilbao Barandica, Jordi Cañas, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marek Belka, Paolo De Castro, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Domènec Ruiz Devesa, Joachim Schuster, Kathleen Van Brempt
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Sara Matthieu

3	-
ECR	Michiel Hoogeveen, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil

4	0
ID	Paolo Borchia, Roman Haider, Danilo Oscar Lancini, Antonio Maria Rinaldi

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani